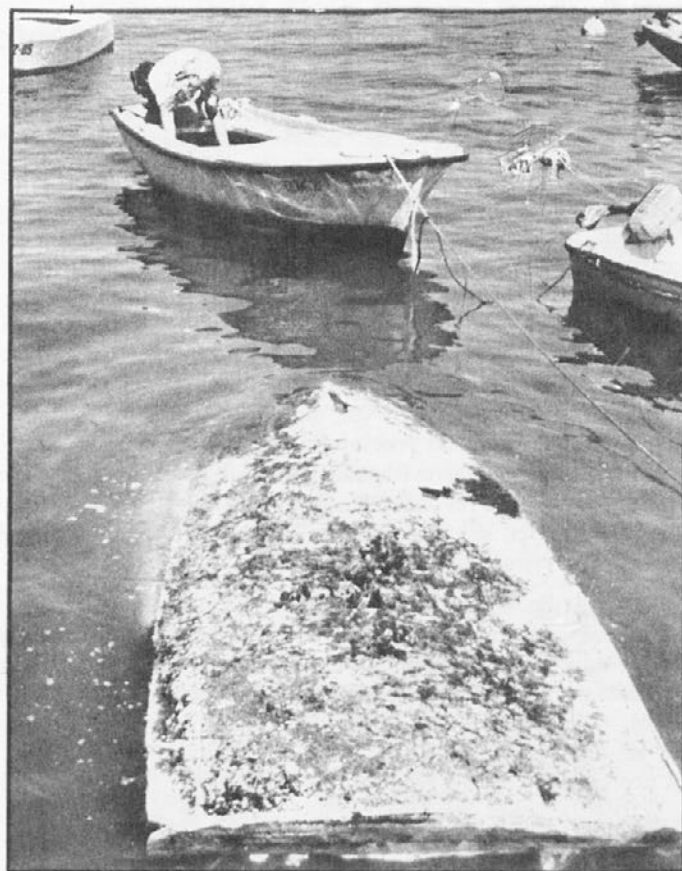

Če jih ne prepričaš jih vsaj zmedi!

Huda ura

Huda ura se je spustila nad Izolo. V sredo 17. julija se je v popoldanskih urah privarila s severa v obliki temnih oblakov in v spremstvu Tramontane (ali Ponenta, kot trdijo nekateri). V nekaj minutah se je morje spremenilo v besnečo gmoto, ki je potopila več kot ducat bark na komunalnih privezih pri Gostinski soli, osem od teh pa je povsem uničenih. Po letu 1984 je bila to najhujša nevihta, k sreči pa ni odtrgalo nobene od jaht, ki so v varstvu Marine.

Tudi na kopnem je bilo živo, veter je odkrival strehe, trgal fasade in polomil celo nekaj dreves.

Podobna, a bolj prijetna huda ura nas je doletela za podaljšani vikend, saj so Izolo, tako kot vso Obalo napolnili turisti z registrskimi tablicami LJ, MB, CE in KR. Zasedeni so bili vsi hoteli in zasebne sobe, gostinci pa so imeli naenkrat polne roke dela. Tistim malo manj pripravljenim je zmanjkovalo piva, saj je bilo skladišče zaprto, tako kot so bile v nedeljo in ponedeljek zaprte skoraj vse trgovine z izjemo tistih s hrano. Višek sezone je bilo čutiti le ob obali, v samem mestu pa je bil velik dolgčas z zaprtimi trgovinami. Takšna priljubljenost se mestu, kot je Izola, ne ponuja vsak dan, zato se je treba čimprej dogovoriti, kako bomo ta "vojni" dar čimbolj izkoristili. Izvršni svet ima pristojnosti za takšne ukrepe, ali jih bo izkoristil pa je seveda drugo vprašanje. Ni namreč dovolj, da od trgovcev in gostincev zahteva redno plačilo vseh davkov, z oblikovanjem programa izrednih ukrepov (podaljšani delovni čas, razsvetlitev ulic, kulturni programi) mora prispevati k temu, da bomo ta turistično-potrošniški dar dobro izkoristili.

Podobna huda ura se je nad Izolo spravila v skupščinskih klopeh, kjer vladni krizi ni in ni videti konca, saj tudi tokrat ni bil sprejet rebalans občinskega proračuna, ki je vse bolj prazen. Se bo ta huda ura končala tako kot tista na morju?

Meduze utonile

Alge, te nadležne morske rastline so spet prišle na dan. To seveda ni nič neobičajnega, saj se kaj takšnega zgodi dvakrat na leto. Obseg njihovega odmiranja pa je seveda odvisen od "hrane", ki jo dobijo z onesnaževalci ter od vremenskih razmer. Letos se jim je očitno kar dobro godilo in z dna so se že grozeče dvigale na površje ter rinile na kopaljšča in v pristane. Toda neurje jim je prekrizalo načrte in dan kasneje so se, po napovedih biologov že posedale na dno. Konec tega tedna pa je pokazal, da se na napovedi "znanstvenikov" ne gre zanašati preveč. Alge so se namreč vrnile na površje, kopanje od Kopra do Izole je bilo nemogoče, alge so prekrile tudi "ljudsko kopaljšče" na Svetilniku in marsikateri, Dalmacije vajen turist, se je pridružil, da ga v takšno "mlako" ne bo več. O tem, da je kopaljšče postalo parkirišče pa več vedo na Postaji milice, saj so vozniki zaparkirali celo službeno vozilo policije.

Poletje 1991. Temperatura zraka 37 stopinj Celzija v senci, temperatura morja 25 stopinj Celzija. Slovenci iz vse Slovenije so zasedli obalna kopaljšča, Izolani se umikajo v svoj rezervat na Belih skalah. In potem nenadno spoznanje:

Izola okupirana

Pred kopaljščem pod Belvederjem, skoraj v srcu izolskega turističnega središča San Simona se na valovih ponosno ziblje boja z napisom:

Občina Piran, Naravni rezervat Strunjan. Sledi spisek prepovedi v omenjenem rezervatu, ki se razteza od Simonovega zaliva do Pirana. Skupščina občine Izola je odlok o razglasitvi tega parka sprejela 26. decembra 1989, v uradnem listu je bil objavljen 8. januarja 1990. V odloku je med drugim zapisano, da je od Rta Ronek do Rta Strunjan prepovedana plovba na motorni pogon in sidranje v času od 15.6. do 15.9. Prepovedano je tudi kurjenje na prcstern, ribolov itd. Izolani smo ostali brez svojega zadnjega pribežališča.

Na Luski kapitaniji, kjer so med drugim zadolženi za izvajanje odloka, skušajo biti tolerantni in ne preganjajo tistih, ki se s čolni odvažajo na kopanje v območje rezervata. Tolerantni so tudi do tujcev, saj jih je že itak premalo. Ostaja pa dvom v izbrani datum veljavnosti prepovedi kot tudi slab občutek ob spoznanju, da piranski odlok ureja stvari v izolski občini.

OPAZUJTE
NAKLADA 5000 IZVODOV
CENA 0 (NIC) DINARJEV
10/11

Make love not war

V vojni ni prostora za pamet. V vojni nekaj velja le znanost imenovana preživetje. Zmaga je šele na drugem mestu. Zato ni nič čudnega, če smo to našo vojno najprej sprejeli kot strah, šele kasneje pa smo začeli govoriti celo o zmagi. Toda, v sodobnih vojnah ni zmagovalcev, so pa tisti, ki so in oni, ki niso preživeli.

Na Obali smo imeli vojno, Izola pa je bila bolj kot nekakšna oaza miru, čeprav je res, da so izolani bili na Škofijah in na Debelem rtiču, da smo aktivirali civilno in narodno zaščito, da so policaji okrepili svoje vrste z rezervisti. Pomembno pa je predvsem nekaj: med in po končani vojni nismo preštevali tistih, ki niso preživeli. Morda se zato nekaterim zdi naša zmaga manj vredna kot zmaga tistih, ki so na bojišču pustili mrtve in ranjene, pa ni tako. Tudi s to vojno smo se borili za boljše življenje, tega pa ni, če ni življenja.

Zato bodimo veseli in ponosni na vse tiste fante in može v modrih in zelenih uniformah, ki so imeli dovolj dobro vodstvo in dovolj hladne krvi, da so vzdržali tiste dolge dni živčne vojne. V rokah je bilo namreč orožje, v glavah občutek ogroženosti in v srcih jeza. Veseli smo lahko tudi tega, da smo kulturo življenja ohranili tudi v naših medsebojnih odnosih, da se nismo prepustili zgolj emocijam ampak smo se zavedali, da bomo na tem svetu tudi po tej lokalni kataklizmi.

Čas vojne ni najbolj naklonjen mirovniškim idejam in Ghandijevska teorija nenasilnega upora ima v pogojih balkanskega militarizma kaj malo možnosti za uspeh. Zato bodimo pripravljeni na nove vojne, toda učimo se predvsem miru, kajti to je naš končni cilj.

Saj se menda nismo odločili, da bomo postali Izrael?

Drago Mislej

Poročilo s Fronte

Prvi dan neodvisne in suverene Slovenije sem, dogodkom in pričakovanjem primerno praznično razpoložena, preživela na službeni poti z reportažnim avtomobilom. V prvem reportu sem v program Radia Koper in Radia Slovenija poročala s kontrolne točke na slovensko hrvaški meji v Sečovljah in to prav v času, ko je slovenskim fantom prišla izreči dobrodošlico družina iz Kopra, s steklenico, seveda! Zatem sem se oglasila iz letališča, kjer so potrdili, da je naša zahodna zračna meja povsem brez oblaka. Z obiskom v Piranu mi ostaja v spominu neokusna podoba s Tartinijevega trga, kjer se je nekaj metrov o violinistovega spomenika na žerjavici cvrl vol, skupina turistov pa je prizorišče poslikala z vseh kotov. V opoldanski vročini sva s tehnikom hotela na Škofije. Na prehodu je že stala tabla z napisom Republika Slovenija, vendar sem izvedela, da povsem brez zapletov ni šlo. Na zadnji službeni poti tistega prvega dne neodvisne in suverene Slovenije pa sem, mislim da prvič v življenju, stala pred orožjem, pripravljenim na strel...

Na mednarodnem mejnem prehodu na Lazaretu se je položaj iz trenutka v trenutku slabšal, razmere zapletale, v zraku je visela grožnja pravega spopada. Vendar trdim, da me ni bilo strah! Pa ne, ker so "po bitki vsi generali", tenveč preprosto zato, ker sem bila v dno duše prepričana, da bi vojska ne mogla streljati v svoje ljudi... Prve začetke tragične vojne sem doživljala v radijskem studiu, kjer je, kljub pomirjujočem hladu klima naprav, dobesedno vrelo. Program je tekel neprekinjeno, tudi z oglašanjem v celotni slovenski prostor. Vsakdo od dežurnih je skrbel za svoje: terenski poročevalci so se nenehno oglašali z žalostnimi poročili o prihodu oborožene vojske, o tankih... Vesti so bile vse bolj zaskrbljujoče, alarmantne! Zvonili so vsi telefoni v hiši, delovale vse radijske zveze z našim studijem v Novi Gorici, z Radijem Slovenijo; prihajali so kolegi iz sosednjih novinarskih hiš po sveže novice, novinarji iz tujine, v času alarma je, medtem ko smo mi nemoteno oddajali iz studia, nadstropje pod nami, v zaklonišču neposredno v program oglašala novinarka italijanskega RAI.

Sredi tolikšne napetosti, izredne odgovornosti za usklajeno delovanje vsega in predvsem programa, je poslušalka iz Sečovelj okregala našega urednika, da smo nepravilno izgovorili samoglasnik... Doživela sem tudi hladen telefonski tuš očitno težko prilagodljivega poslušalca in požrla nekatere žalitve na račun politikov... Sicer pa so bili nenehni telefonski stiki s poslušalci Radia Koper svojevrstno doživetje, čeprav so kontaktne oddaje naša dolgoletna praksa. Izjemne razmere ljudje različno doživljajo in občutijo lahko trdim, da so bili vsi, s katerimi sem se v teh vojnih dneh pogovarjala preko radijskega telefona, najprej in predvsem PRIJATELJI! Le malokdo se ni predstavil, sicer pa je vsakdo želel pogovora, objokana mati je spraševala po sinu, poslušalka iz šempetra se je v solzah zahvaljevala novinarjem. Sprejela sem celo klic ilegalnega odbora za zaščito Slovevenije, ki je od Jestvine zahteval, naj zapre svojo trgovino na prehodu v Škofijah, poslušala sem občankino molitev, posredovala pobudo Izolana za simbolično obdaritev delavcev na mejnih prehodih in še in še bi lahko naštevala. Morda naj zapišem še to, da sem bila vesela klica prijateljice, ki je hrvaške narodnosti in pozdrava kolegice Črnogorke!

Ko sem v živo povedala, da so se tudi na Obali znova oglasile sirene zaradi nevarnosti zračnega napada, se mi je glas tresel. Vem, ne bi si smela dovoliti, da me pred mikrofonom izdajo čustva, toda tudi sama sem samo človek... Čivljebje se počasi vrača v običajne poti; staro podobo dobiva tudi naš radijski program. Ostajajo utrujenost in spomin na trenutke pravo izčrpanost, telesno in duševno, predvsem pa veliko, veliko novih izkušenj. In UPANJE!

Mirjam Muženič

Bil sem tam

Črni teden, ko sem se pridružil prijateljem in po sili razmer tudi kolegom, s katerimi smo se do tedaj imeli za povojno generacijo, mi bo ostalo v spominu predvsem po vrsti nesmislov, ob katerih bom še dolgo postavljaj vprašaj v oklepaju. Prvih nekaj dni sem rabil za aklimizacijo, da sem se namesto navtične privadil na vojno tematiko. Begal sem med južno mejo od Dragonije in zahodno mejo z Evropo.

Da, z Evropo! V četrtek, 27. julija po "proslavljanju osvoboditve", sem zbegano gledal oklepniške na škofjskem mejnem prehodu. Sem sem prišel s službene poti iz Furlanije. Oni pa službeno na Škofije. Stojim ob oklepem vozilu, ko se nanj povzpne poročnik, rambovski postave in tersočih rok. V mitraljez poskuša vstaviti pas municije. Tudi meni se tresejo roke, zato aparat nastavim na petstotinko. Da se na sliki ne vidi, kako se nama tresejo roke. Vse se mu zapleta. Kaže, da še tako izurjeni vojski ni vseeno, kadar gre zares. Jezi se na Janeza, ki je skrit pod pokrovom oklepnika in nazadnje vrže "redenik" z municijo nazaj v zabojček ter zleze v oklepnik, da se umakne njemu namenjenim klicem skupine civilistov. Ti nanj kričijo, da je fašist, okupator, izdajalec... Ko razvijem film, izvem, da sem stal ob takrat že zloglasnem Zoranom Šaklevu, ki je prevzel oblast nad mejnim prehodom Škofije in ustrahoval okolico. "Nori Zoki" so ga krstili. Nora zmešnjava! Skušam se postaviti v njihovo vlogo. Dobiš ukaz, da greš braniti mejo pred zahodnim agresorjem. To kar so te učili ves čas vojaškega "drila". Na specialki ne piše Slovenija, temveč "grnica SFRJ". Ko pa pogledaš preko puškinke cevi, vidiš pred seboj enako oblečenega vojaka, ki govori slovensko. Tako kot tvoj voznik oklepnika Janez iz Ljubljane. Nič ti ni jasno. Počasi spoznaš, da braniš "grnico SFRJ" pred slovensko vojsko. Prosiš za navodila. Ta so nejasna. Celo življenje so te učili o bratstvu in pripravljali na tujega agresorja. Navadili so te, da je vsak turist lahko sumljiv. Pazi se soseda, ki te pobara kaj več kot po zdravju; bognejad po tem, kaj so vam danes v kasarni postregli za kosilo. Ta je že zagotovno vohun. Sedaj pa sedi v oklepniku in s hrptom obrnjenim proti Italiji braniš mejo?! Pustite me, da se zberem. Zapahne pokrov svojega oklepnika in začne groziti, da bo vse razstrelil. Konec koncev je to vse, kar lahko naredi v svoji nemoči. Po radio zvezi pa poslušaj, kako ga kličejo "ludi Zoki".

Na meji s Hrvaško je razen pogostih lažnih alarmov, da se iz Petrovije proti meji pomika kolona tankov, dokaj mirno. Blizu je tudi letališče. Poslušam, kako so "čistili" stezo na Brniku in kako napadajo oddajnike. Pogledujemo proti antenam na Belem Križu. Mučna tišina. Slovenski policaji se odmaknejo z čistine, na kateri je postavljen kontejner, ob katerem se na visokem drogu vije slovenska zastava. Na mostu preko Dragonije so postavljeni tovornjaki, polni peska. Pod kolese sodi z gorivom. Na hrvaški strani ni policije. Zato stalno prihajajo vozila. Nekateri pripeljejo svoje in znanke, ki se peš napotijo v Slovenijo. Večina pa je radovednežev. Nemogoče jih je nadzorovati. Tri dni mučne tišine. Nato počni in zagori. Koepogasijo najdejo zelo hudo ranjenega mladeniča. Ne preživi. Neizkušenemu dvajsetletnemu diverzantu je eksplodirala mina. Umre za nore ideale, ki morda niti niso njegovi. Ponovno odpro mejni prehod Lazaret. Predno se zvezna policija odmakne, razbijejo njeni pripadniki vse, kar jim pride pod roke in se vrnejo na svoj Balkan. Kmalu odpro še maloobmejni prehod Čampore. Vse je nedotaknjeno. Italijanski karabinjer pomaha našemu policaju z "benvenuti". Ves čas, ko je bil prehod zaprt, je do njega, po pričevanju soseda, le enkrat prišla patrola vojakov, ki so spraševali, kje so. Čeprav je na tabli vse jasno napisano. Vendar v latinici! Slišim za razdejanje na kraškem mejnem prehodu Gorjansko. Tam skozi sem potoval že večkrat. Ob mejnem prehodu, le nekaj metrov proč, je bila stražnica. Z vojniki, ki so opazovali promet na prehodu čez živo mejo, smo si včasih tudi pomahali. Tokrat pa naletim na popolno razdejanje. Karabinjer pravi, da je trenutek predno je počilo, do njih priteklo policaj in jih opozoril, naj se poskrijejo. Delo je opravil strokovnjak. Hiša se je sesula navznoter. Na le pet metrov oddaljeni cesti ni bilo niti ene opeke. Kot mi je povedal slovenski policaj, je bila minirana tudi hišica mejnega prehoda, pa si je eden od štirih vodnikov premislil in mino pospravil. V sredo popoldan, ko se je po radiu že govorilo o premirju je počilo. Ni važno zakaj. Važno je, da je uničeno! Nek se zna, da smo bili tu! Vrnem se ravno ob času, da ujamem v objektiv odhod Zokijeve enote s škofij. Izpod pokrova oklepnika in tankovske kape gledajo utrujene oči iz vidno shušane obraza "razvaline človeka", ki je teden dni ustrahoval okolico. Klicali so ga "ludi Zoki".

MATIJA GORJAN

Vojni Mandrač

Mandrač za vse nas, ki ga soustvarjamo ni le informacijsko zanimiv, temveč se z njim usposabljam tudi v uporabi DTP (Desk Top Publishing). Gre za računalniško pripravo in obdelavo tekstov, ki predstavlja nov pristop k javni tiskani besedi. Novinarji tekste v glavnem napišejo na računalnik (PC ali Atari), potem pa na računalniku "postavimo" cele časopisne strani. Takšen postopek je hitrejši, predvsem pa cenejši od običajnega.

V to smo se prepričali tudi med "vojno", saj smo hitro in razmeroma uspešno nadomestili delo nekdanj številnih štabov za IPD (Informacijsko Propagandna Dejavnost). V skraćeni zasedbi smo v sodelovanju z Izvršnim svetom SO Izola natisnili kar 3 izredne številke Mandrača, ki so jih aktivisti štabov CZ razdelili v skoraj vsa izolska gospodinjstva.

Verjamemo, da ste s pomočjo Mandrača dobili marsikatero koristno informacijo glede varovanja življenj in materialnih dobrin. Upamo pa, da takšnih izrednih števil ne bomo več tiskali.

Živele redne številke Mandrača!

TO je bila OK

Izolski teritorjalci se med obleganjem Škofij ustavili vojaško cisterno s katero sta dva mlada vojaka peljala vodo enoti na meji. Po krajšem pogajanju so ju poslali nazaj, vendar sta se nedaleč stran ustavila in vpostavila zvezo s poveljujočim na meji. Ta jima je ukazal, da morata obvezno pripeljati vodo mimo blokade. Ko sta tako ponovno prišla na Škofije so ju spet ustavili teritorjalci in jima ukazali, naj se vrmeta. Tako sta se znašla v resnih težavah. Na eni strani so jima grozili nadrejeni, na drugi pa teritorjalci. V takšni zmedbi ukazov sta ugotovila, da je najbolje če se predata, kar sta tudi storila.

Potem, ko so osvojili eno od karavil na hrvaškem hribu so teritorjalci želeli to tudi proslaviti. Ker je bilo pitje vina in podobnih osvežilnih pijač prepovedano so seveda poskrbeli za hrano. V vasi so kupili pršut, ker pa še ni bil dovolj posušen za "neposredno uporabo" so sklenili, da ga bodo skuhal v kuhinji osvojene karavle. Medtem pa je prišlo do dogovora na Brionih in karavlo so morali spet prepustiti JA. Časa za odhod je bilo malo in med hitenjem so pozabili na pršut. Spomnili so se šele pol ure kasneje in se takoj odločili, da je treba karavlo ponovno osvojiti. Odsli so v nov napad, vendar JA k sreči še ni bilo v karavli. Pršut pa je bil.

Enota teritorjalcev, ki je delovala na področju občine se je naenkrat pojavila v mandraču z opozorilom, da prihaja raketni čoln in naj se ljudje takoj umaknejo s trga. Teritorjalci so se zamaskirali v parku, firbci pa so kar ostali na cesti in začudeno pogledovali na morje in proti parku. Kapitan Jože položaj izkoristil za to, da je poveljujočemu enote povedal, da prihaja le patrolni čoln, in da je raketaš bistveno večji. Razen tega pa raketni čoln nima kaj početi v Izoli, ker jo lahko zadene naravnost iz Pule. Poveljujoči teritorjalec je razlago sprejel, vendar je imel drugačno komando in tako sta Pivnica in Ribič za pol ure ostala brez gostov.

OVČUR NAM-REZE

Mir med duhovi

V skupščinskih klopch ni miru. Vladna kriza, ki za nekatere to ni, se še kar nadaljuje. Dokaz je tudi zavrnitev rebalansa občinskega proračuna na seji 18. julija. Izvršni svet je, prvič v zgodovini, predlagal zmanjšanje proračuna, ob tem pa je bilo vsem jasno, da niti tako skrčenega proračuna ne bo mogoče uresničiti. Turizem je namreč izgubil pol sezone, število nezaposlenih se bliža številki 2000, vse manj je tistih zasebnikov, ki lahko plačujejo prispevke in dajatve. V teh razmerah je bilo sprejemanje proračuna pravzaprav izguba časa, kar je po svoje priznal tudi predsednik Izvršnega sveta. Poslanci so tako izoblikovali sklep, da je treba pripraviti izredni finančni načrt za izredne razmere. Vlada naj preveri in oceni, katere programe in dejavnosti sploh lahko financira, narediti mora prioriteto potreb in pripraviti takšen finančni načrt, ki ga bo s predvidenimi prihodki lahko realizirala.

Ob vsem tem pa najbolj moti dejstvo, da je še vedno največ govora o delitvi, ni pa idej kako ustvariti pogoje za rojstvo novih in preporod starih programov. Zanašanje na samoiniciativnost ogroženih in obubožanih je v teoriji sicer možno, vprašanje pa je, ali je treba opazovalce boja za obstanek tudi plačevati. Sicer pa se je strah pred odpusti že vgnezdil tudi med občinske uradnike.

Še najbolj zanimivo pa je to, da med občinskimi možmi, z nekaj izjemami seveda, ni videti nobene prave nervoze. Nekakšen mir je med sicer običajno razgretimi duhovi. So že vsi obupali ali je to le zatišje pred viharjem?

SEJ.ni.NE.

Izolski poslanci so utrujeni in za svoje delo zahtevajo ustrezno plačilo, tako kot so si to omislili njihovi stanovski kolegi v republiški skupščini. Po dolgem tehtanju, ki ga je sprožilo tudi vse pogostejše zapuščanje sej skupščine, so se le odločili in predlagali plačilo takoimenovanih sejin. Na zadnji seji so sprejeli sklep, da bodo člani predsedstva skupščine in člani vlade za sodelovanje na sejah prejeli po 300 dinarjev, člani raznih odborov in komisij po 250, poslanci pa 200 dinarjev na sejo. Prav ste prebrali, ne na uro ampak na sejo, ki včasih traja po štiri ure in več. Seveda je bilo tudi tokrat iz poslanskih klopi slišati številne pripombe, od tistih, da gre za zapravljanje denarja, do tistih, da gre za smešne vsote. Iz demosovih klopi je bilo tudi slišati, da bo poslanec dobil štirikrat nižje plačilo od hišne pomočnice. Kakorkoli že, v letu, ko občinska vreča prazno zeva bo plačevanje tudi takšnih sejin velik problem. Razen, če poslanci računajo na to, da bomo v Izoli prej ali slej vsi nezaposleni in jim bo takšen "dohodek" še prav prišel. Glede na število sej in prekinjene ter nadaljevane seje se bo nekaj le nabralo.

Fešta naj bo!

Sploh veste, da smo 11. julija praznovali občinski praznik? Zagotovo niste imeli možnosti, da bi to praznovanje tudi občutili, saj so se v skupščinskih klopch odločili, da bodo varčevali tudi pri občinskem prazniku. Odrekli so se tradicionalnemu prigrizku delegatov oz. poslancev z vodstvom skupščine, odrekli so se proslavi v kinodvorani in še čemu.

Zal so se odrekli tudi idejam, kako je mogoče praznovanje organizirati tudi z malo ali nič stroški. "Mandrač" je ponudil roko sodelovanja z organizacijo Koncerta za mir v Mandraču, ki je vsaj na večer po prazniku zabil Izolane na prosto. Kot vse kaže bomo morali projekt prav kmalu ponoviti, saj tudi za Ribiški praznik ni niti denarja niti pripravljenega programa. Pa vendar, praznik naj bo!

Saj ga vendar naredimo ljudje.

Seznam letošnjih nagrajencev ob prazniku občine Izola

ČESTITAMO

SEZONA O D P R I SE!

FACCIAMO LA GUERRA NON L'AMORE... e neanche turismo...

Direte che ho fatto un bel pasticcio con il titolo. No, no, niente affatto. E' proprio cosi' (il titolo, naturalmente) come lo intendevo. Chi di voi (beh, tutti, penso) ricordera' gli anni passati, quando ogni estate arrivava una vera e propria marea di turisti per godersi le bellezze, la genuinita' e la pace di queste terre? Avrei voluto scrivere nostre terre, ma in questi tempi i termini nostro, vostro ecc. possono venir interpretati in varie maniere - basti la prassi nella comunicazione fra i popoli (o meglio fra i dirigenti) jugoslavi: uno dice bianco, l'altro capisce non-nero, il terzo intende non-rosso, il quarto verde.

Tornando a questo nostro benedetto turismo, penso che l'amico Franci Blasković detto anche Ushi Gori Winnetou sia l'unico ad essere uscito da questa guerra come vero vincitore. UG Winnetou aveva infatti costituito, tempo fa, la Lega per la lotta contro il turismo. Il turismo quest'anno, grazie alla mirata azione della dirigenza jugoslava con l'ovvio aiuto dell'Armata popolare jugoslava (quanto popolare e quanto jugoslava sia lo possiamo vedere da soli sia e Slovenia e in Croazia), finalmente non rappresenta niente, o quasi. Sembra che la strategia sia maledettamente chiara e diabolica: colpire le due "testarde" repubbliche "antijugoslave e antiserbe" specialmente nei centri vitali: in Slovenia il turismo e l'industria in Croazia il turismo e l'agricoltura. Come spiegarsi allora i fatti di questi giorni? Immaginate quelli li a Belgrado - forse ragionano cosi': "Vogliono questi sloveni e croati proprio uscire dal nostro tenero abbraccio? Ebbene, lo facciamo pure, ma nudi, scalzi e affamati." In fin dei conti chi non ha nulla da perdere puo' fare la guerra.

In un articolo pubblicato sul NIN, il vo'd serbo Milošević ha chiaramente detto che i serbi non saranno dei grandi lavoratori ma la guerra la sanno fare... Che pensiero contorto. E siamo quasi nel duemila... Tornando di nuovo al nostro turismo, penso che quest'anno dovremo piuttosto prepararci a quello prossimo perche' ormai e' difficile se non impossibile pensare ad un boom turistico. In questo periodo sarebbe bene fare dei bilanci, delle analisi, per vedere dove effettivamente siamo. Penso, infatti, che il turismo di Isola deve anzitutto poggiare su cio' che lo differenzia da quello di Ancarano, Capodistria, Portorose e Pirano e poi da quello croato. Trovare cioe' il punto di forza. Abbiamo una fetta di mare alquanto pulito (rispetto a Capodistria, Ancarano e Portorose), la citta' gia' ora ti da la sensazione di trovarti a casa e, una volta ricostruita e rimessa a posto, sara' ancora piu' accogliente. Qui il discorso dei responsabili comunali secondo i quali non ci sono mezzi per mettere a posto alcune piaghe cittadine non regge. Siamo gia' stati promotori di azioni volontarie - e penso, anzi, sono convinto, che i cittadini prenderebbero volentieri in mano piuttosto un piccone o un badile che non dover imbracciare le armi - oddio, non voglio incitarvi a non difendere la propria terra, al contrario, sarò anch'io (nonostante sia pacifista-antimilitarista) a dare il proprio contributo alla liberta' quando o se cio' si rendera' necessario. La spiaggia comunale sulla punta fa ancor sempre schifo, come lo fanno le due spiagge vicine: quella dei paraplegici e quella dei non vedenti.

E' vero d'altronde che almeno i netturbini quest'anno lavorano molto, molto meglio che non negli anni passati (mi riferisco in primo luogo al trasporto dell'immondizia), anche se qua e la in alcune vie stanno spuntando le erbacce. Inoltre, sono stati aperti numerosi negozietti che potranno arricchire l'offerta generale di Isola. Si dovrebbe pero' forse puntare di piu' su quella offerta che potrebbe far sentire l'ospite veramente a suo agio in tutti i sensi. Non so quanti ristoranti tipici ci siano, ad esempio osterie con vino, birra e sardelle, fritti misti, baccala', oppure con le varie minestre tipiche, formaggio di casa. Ce ne sono? Per cortesia, non ditemi che l'obrobrio sul piazzale del parcheggio, in riva, quella specie di baita alpina o cosa diavolo e', sia qualcosa che ci possa fare onore. Al contrario, al contrario, signori... Ma non era davvero possibile costruire qualcosa che si adatti a queste terre? Continuando il discorso, dove si puo' acquistare dell'olio d'oliva genuino? Siete stati poi in pescheria? Paragonatela con la piu' misera pescheria di Trieste... E pensare che scherzosamente qualcuno chiama Isola Sardinia city... Ma forse, in fin dei conti, questa guerra - la seconda guerra di liberazione - ci fara' riflettere anche su certe cose che prima ci lasciavano del tutto impassibili. Forse anche noi una bella volta ci sveglieremo e cominceremo a preoccuparci e ad occuparci del futuro del nostro comune.

A. Šumenjak

Številke

V sredo 17. julija (prvi višek turistične sezone) smo v izolskih hotelih našeli naslednje število gostov:

Marina 80 , Simonov zaliv 328 , Delfin 210 , Belvedere zaprt , Avtocamp delno zaseden
Gostje so izključno domači (z nekaj zelo redkimi izjemami), cene pa so v primerjavi z lanskoletnimi za 100 ostočkov nižje. Kljub temu je dnevnih 22 DEM na osebo za domačega gosta hud zalogaj.

ET TU TURISMUS?

Glede na varnostno politično situacijo v naši družbi in informacije tujega tiska, je tujih tistov zaenkrat izredno malo. Menim, da bi s sprejetjem nekaj preprostih ukrepov lahko povečali njihovo zanimanje za letovanje pri nas.

V dogovoru z Italjanskimi, Avstrijskimi in Madžarskimi oblastmi bi lahko določili dan, ko bi tujei na določenih mejnih prehodih vstopali samo z osebno izkaznico (prijateljska odprta meja za predhodni turizem)

- Pomorski mejni prehodi Izola, Koper in Piran bi se lahko dogovorili, da nas na določen dan (vikend ali praznik) tujei lahko obiščejo brez plačila plovnih dovoljenj ali pristaniške takse, oziroma za minimalno ceno, 50 din, kolikor stanejo koleki.

- Akcijo bi morala podprla vsa sredstva obveščanja, Republika pa bi se morala odpovedati plačilu dajatev za plovna dovoljenja. Občine bi se lahko odpovedale turistični taksi.

S to Akcijo bi pridobili posebej sosede, ki so naši stalni gosti, vendar jih njihova sredstva obveščanja zastrašujejo. Prepričan sem, da je vsak turistični, gostinski ali drugi delavec pripravljen braniti in paziti na tujca ki je trenutno edina dostopna rešitev iz težkih gospodarskih problemov.

Delegatska pobuda je nekoliko pozna, ter mora biti zaradi tega hitro izvedena, da bi ulovili vsaj hitro, kar se ta trenutek uloviti da.

Občan, ki mu ni vseeno

Mi Sono Inamorato Di Marina

Hoteli ali ne, protestirali ali ne, dvomili ali ne, marina se s papirjev seli "v živo". S platoja pred hotelom Delfin se je novi valobran že potegnil proti sredini zaliva, čudna plovila s kupi peska in kamenja pa dajo slutiti, da bo kmalu začel rasti tudi drugi, s starim pomolom vzporedni valobran. Trenutno gradbinci sicer mirujejo, saj se je (po dogovoru) le začela nekakšna turistična sezona, projektanti pa že končujejo načrtovanje krožnega objekta (recepcija in lokali) v Arrigonju. Skica na desni strani pa prikazuje pomole in priveze v bodoči marini. Stvar je vredna natančnega ogleda, ki ga zainteresirani lahko zahtevajo na občini ali pri Marinvestu. Mislimo, da malo pravočasnega nadzora koristi.

Izola je proletarsko mesto z mediteranskim pridihom. Mesto starih in mladih. Takšna mesta povsod po svetu živijo dvojno življenje. Eno v stanovanjih in v iskanju intimnosti, drugo pa v vrtincih vsega, kar prinaša 21. stoletje. Izola živi tako tudi svoje življenje v odvisnosti od dišečih trav in belega prahu. Potem, ko so padle žrtve, ko je narkomanija potrkala na vrata javnih lokalov in ko naenkrat ni več poti nazaj, se je le začelo premikati. Na zadnjem zasedanju občinske skupščine so poslanci LDS predlagali, skupščina pa je sprejela sklep o pripravi operativnega programa pomoči zasvojenim. Zdaj vemo, koga je treba origanjati k delu.

Mižanje ni zdravilo

Preden se kot skupnost in kot posamezniki lotimo reševanja problema odvisnosti od drog (namenoma ne uporabljamo besede narkomanija, saj nam tudi strokovnjaki po novem priporočajo kot ustrežnejši termin besedo odvisnost in njene izpeljanke "odvisnez" ali "odvisnik"), bomo morali razčistiti z nekaterimi temeljnimi vprašanji odnosa do tega pojava. Izjava psihologinje, gospe Medvedove, je značilen primer izmikanja temu vprašanju oziroma prenašanja odgovornosti na "nekoga drugega". Izbrala si je policijo, s tem kriminalizirala pojav uživanja ilegalnih drog in izenačila uživalce z vsemi tistimi, ki sodijo v policijski resor in njihove dosjeje. Takšne opredelitve so vsaj med strokovnjaki in ljudmi, ki se resno ukvarjajo s pojavom uživanja drog, k sreči že stvar zgodovine.

Res je, da je prodaja, razpečevanje in posest večjih količin ilegalnih drog kaznivo dejanje, z uživaki pa se policija za zdaj nikjer v svetu ne ukvarja. Tako kot se doslej nikjer ni ta varnostna služba ukvarjala z drugimi odvisneži, med katerimi so po številu najpogostejši kadiki in alkoholiki. Ja, tudi slednje uvršča zdravstvena stroka med odvisneže. O tem je na nedavnem srečanju zdravstvenih delavcev v izolski bolnišnici, ki so se pogovarjali prav na to temo, govoril tudi dr. Nolimial z republiškega zavoda za preventivo, ki se več let ukvarja prav s temi problemi. Na istem srečanju smo slišali nekaj tudi o tem, kako pomembna je preventiva kot obrambni mehanizem pred poseganjem po drogi zlasti med mlajšo populacijo. Zgleden primer je dala v zvezi s tem gospa Maslo, ki za to področje skrbi na šolah v piranski občini. Česa podobnega za izolsko nismo slišali.

Morda bi bilo prav s tem najlažje začeti, saj smo s kurativo (zdravljenjem) precej v zaostanku in imamo v tem trenutku v Sloveniji kaj pičle možnosti, da bi se je lotili sistematično in v skladu s potrebami. Zdaj smo pravzaprav šele tam, ko smo ugotovili, da je veliko število uživalcev in odvisnežev del naše resničnosti, da jim moramo pomagati, ko se zatekajo po zdravniško pomoč, da pa tudi v osnovni zdravstveni službi ne vedo, kako naj se tega lotijo. Da je za čas, ko bodo ustrezne službe zavrtele mline zapletenega organiziranja zdravstvene pomoči, zelo pomembno, da si prizadevamo za zmanjševanje tveganja, ki ga prinaša uporaba injekcijskih igel in drugih pripomočkov (iz tujine opozarjajo na hitro rast okuženih z virusom Aidsa prav med uživalci drog), bo treba poudarjati vedno znova. Vzpodbudno pa je ob tem to, da je anketa študentov Višje šole za zdravstvene delavce, ki so jo opravili med naključno izbranimi prebivalci našega mesta, pokazala, da ima večina vprašanih do reševanja teh problemov pozitiven odnos. NEVA ZAJC

GROZLJIV občutek nemoči

Pripoveduje odkrito, brez občutka sramu, saj gre vendar za bolezen. Pripoveduje zbrano in natančno in ne skriva upanja, da bo zdravljenje pomagalo s heroinom zasvojeni hčeri in družino rešilo more, ki jih je stiskala skoraj leto dni.

Približno pred letom dni sem z grozo spoznala, da je hči "na heroinu". Injekcijske igle sem odkrivala v kopalnici, skrite v kuhinji in njeni sobi. Začelo je zmanjkovati žlic, vse bolj odsotna je bila, med kajenjem ji je pepel padal na tla, cigarete so ji ugašale na prstih, padale na tla, v posteljo. Neprestano smo morali biti ob njej in paziti, da ne bi prišlo do požara. Spali smo malo, z možem sva se izmenjavala in pazila nanjo, saj sama, takrat ko je vzela mamilo, tega ni več zmogla. Potrebno je bilo skoraj gram na dan, tako da je začela odnašati stvari od doma, saj je "roba" zelo draga (cca. 4.000,00 din op.p.). Zdaj vem, da je ta mreža napeljana tako, da drogo plačaš s tistim, kar zaslužiš, ko jo prodaš naprej. Moja hči zagotovo ni bila izven tega kroga.

Ta strahoten občutek nemoči nas je spremljal iz dneva v dan, iz noči v noč. Za njenega otroka sva skrbela v glavnem midva z možem, čeprav je nanj zelo navezana, vendar je bila v takšnem stanju, da ni mogla skrbeti zanj. Spremljali smo jo na vsakem koraku, vendar je vseeno našla "oskrbovalce".

Ko se je prvič odločila za zdravljenje je odšla do dr. Percana, vendar so jo tam najprej odslovili, ker niso bile uradne ure in ker ni imela napotnice. Ko smo dobili papirje pa nas je dr. Percan napotil k dr. Žužkovi v izolsko ambulanto, saj se sam bolj ukvarja z alkoholiki. Toda, takrat je bilo že prepozno, saj hči ni bila več pripravljena na zdravljenje.

Sledili so mučni večeri in noči v stalnem strahu, da bo prepozno. Iskala sem pomoč, kjer se je le dala. Komandir postaje milice mi je povedal marsikaj o mamilih in nas napotil k zdravnikom. Doktor Gregorič je bil zelo direkten in na izjavo hčere, da želi na delo v Italijo, naravnost povedal, da bo tam padla še v prostitucijo in, da je dokončno izgubljena. Doktor Dernikovič nama je nudil bolj konkretno pomoč, vendar je tudi to pomagalo kaj malo časa. "Oskrbovalci" so namreč delali naprej in heroin je še vedno prihajal v hišo. Iskala sem pomoč pri dr. Žužkovi, ki pa mi je povedala, da se ona ukvarja s kritičnimi primeri (tistimi, ki že obležijo v kanalih), lahko pa pridem jaz k njej, vendar naslednji dan, saj takrat niso bile uradne ure.

Doma pa je bilo vse huje in ko nekega večera ni mogla več stati na nogah in je obračala oči, da sva morala biti z možem ob njej vso noč, je bilo treba ukrepati hitro in konkretno. K sreči se je hči tudi sama še enkrat odločila za zdravljenje, zato sem iskala pomoč pri Tončku Juriševiču iz RK in nekaterih znancih, mati ene od izolskih zasvojenk pa mi je dala naslov zdravnice v bolnišnici za zasvojenne. Na kopskem zavodu za socialno medicino so jo takoj sprejeli in uredili vse potrebno za njen odhod na zdravljenje, drugega dne navsezgodaj sva jo z možem že odpeljala v bolnišnico.

Zdaj je v njihovih rokah in zares upam, da ji bodo lahko pomagali. Midva z možem bova storila vse, kar je v najini moči, vendar se bojiva, da brez resnične akcije vseh, od policije do zdravstva, tega zla ne bomo iztrebili. Še zdaj namreč sprejemam "čudne" telefonske klice in neznanji ljudje se potikajo okrog hiše. Pa vendar, upanje ostaja. Upanje, da bova dobila nazaj najino hčer in da bo najin vnuk dobil nazaj mater. Da bi se le uresničilo.

PS. Le dan po prihodu v bolnišnico so se v bližini začeli ostri spopadi ob agresiji JA. Kljub nemogočim pogojem za delo so najtežji, prvi dnevi zdravljenja potekali po programu in zdaj se NN že privaja na življenje brez dnevnih količin droge. To bo trajalo še nekaj mesecev, potem pa je na vrsti zahtevnejši del - življenje v sredini, kjer se je vse skupaj pravzaprav začelo.

ZAVEDAJMO SE: Narkomanija je bolezen, zato ni nobenega razloga, da bi se starši ali sorodniki sramovali tega, da je nekdo od njihovih narkoman. Povejte za te svoje težave, saj bomo le skupaj dosegli, da se bo na tem področju nekaj premaknilo. Upanje je za ozdravitev namreč premalo.

Gobbo story

Kar se članka "Gino Gobbo story" tiče verjetno ta ki je sestavljal članek pozablja, da v tovarni kjer je vladalo "samoupravljanje", vsak član v sebi nosi nekaj spominov na katere bi moral pisec računati. Vse skupaj me ne bi niti toliko zanimalo če ne bi ravno iz tega članka izvedel, da smo takrat plačali dva milijona lir za "izum" tiskanja na neravne površine. Vse kar sem vedel je bilo le to, da sta omenjena pogruntala to tiskanje in za to dobila priznana racionalizacijo. Toda to ni bilo tiskanje z gumijastimi tamponi pač pa s tamponi iz želatine, ki je bila precej krhka in dokaj neobstoječa (v glavnem zanič). Sam pa sem pri prijatelju v Saturnusu videl, da zapirajo konzervne škatle s silikonsko gumo zaradi tesnenja v zaprašenem robu. Ornenil sem ing. Pižentu, da bi ta guma bila mnogo boljša za tampone. "Hvaležen" za idejo jo je takoj prijavil za racionalizacijo, za kar sem že takrat prišel v spor z upravo. V spor tako kot še za druge stvari ki sem jih oblikoval, izdelal modele (telefon itd.) nagrade in racionalizacije pa so prejeli drugi. Vem, da je težko s spomini: toda kdor ni nič prejel tudi ni imel kaj zgubiti kot sam, ostajam s svojimi spomini pač takimi kakršni so bili toda kot opazam v Mandraču je nekaterim hudo.

Morda z zamero, morda brez nje, vsekakor pa z dobrim namenom!

Anton Pavlovič - bivši član razvoja Mehanotehnike

PRIPIS UREDNIŠTVA: Avtoju pisma se opravičujemo, ker prvega dela njenega pisma ne objavljamo, saj spoštujemo novinarski kodeks in zakon o javnem obveščanju.

MA - ja

I. Dopo quindici giorni di guerra, quando i nostri leader stanno cercando di trovare un compromesso per uscire da questa crisi, noi abitanti delle vie di Isola circostanti la caffetteria Maja, combattiamo una lotta che dura da mesi contro il proprietario della caffetteria su nominata in via Lubiana 14. Siccome il proprietario del suddetto locale non vuole trovare un compromesso, anzi elude ogni tipo di conversazione, siamo stati costretti ad appellarci al Consiglio Esecutivo dell'Assemblea Comunale affinché intervenga appropriatamente. Perché ci siamo rivolti anche al Mandracchio? Semplicemente perché ci sono state fatte accuse del tipo colpisce per primo per non essere colpito. Ci è stato detto che siamo dei vicini impossibili e di rivolgerci all'ispettorato comunale. Tutto questo perché? Perché la gestione del locale non corrisponde esattamente a quella degli altri locali e ci interessa CHI HA DATO IL PERMESSO ED IN BASE A CHE COSA se in consiglio delle vie circostanti era contrario, al signore GLIŠOVIČ RAJKO di gestire a tutte le ore, soprattutto in quelle notturne; di mettere la musica a tutto volume (di notte naturalmente); di mettere tavoli e sedie davanti alle porte d'entrata; di usare la strada in cui la sosta ed il parcheggio sono vietati come parcheggio personale o per i suoi clienti. CHI ??? Chiunque abbia un po' di sale in zucca può capire che in questo modo non si può più continuare. La maggioranza di noi non può riposare la notte, ciò vale particolarmente per i nostri bambini. alcuni non possiamo entrare nei nostri appartamenti senza scambi arroganti di battute poiché "devono" spostare le sedie. Non possiamo arrivare fino ai posteggi poiché le macchine dei clienti sembrano lasciate al pascolo dovunque capiti. Non sappiamo quanti appelli e chiamate alla polizia ci siano già state, sembra però che il caffè offerto dal locale sia più importante di ogni norma di giustizia. Non abbiamo dimenticato le parole del signor Glišovič di circa tre anni fa con le quali diceva che a lui, non serve il permesso di alcuno per aprire il locale cosa, che avrebbe fatto ad ogni costo. Ebbene questo prezzo noi non siamo disposti a pagarlo. Come non siamo a coabitare con il nuovo promesso locale in via Capodistria 1, per chi non lo sapesse a soli 10 passi dalla caffetteria Maja, per il quale permesso di apertura chiamano i coabitanti ad uno ad uno, probabilmente per paura di un rifiuto in massa. Se per caso, non otterremo una risoluzione ci appelleremo altrove... e nel frattempo proponiamo di cambiare il nome di via Lubiana in via delle bettole.

2. IS SO Izola

Stanovaki Ljubljanske, Koprške in Gasilske ulice,

Zadeva: pritožba zoper Kava-bar Maja v Ljubljanski 14 in otvoritev nove kavarne v Koprski 1

Spodaj podpisani se pritožujemo zoper Kava-bar Maja v Ljubljanski ulici št. 14, Izola s sledečimi pritožbami:

1. v navedenem obratu se ne držijo obratovalnega časa poslovanja, 2. krši se red in mir v nočnih urah, 3. stoli so neprimerno postavljeni pred vhodi v stanovanja, 4. gosti navedenega obrata parkirajo motorna vozila vsepovsod (posebno kjer je ustavljanje in parkiranje vozil prepovedano)

Iz navedenih pritožb je razvidno, da imamo stanovaki Ljubljanske ulice oteženo normalno življenje, ker:

1. Nínamo primerne nočnega počitka, še posebno za otroke, ki jih je veliko 2. Ne moremo v lastna stanovanja brez prepira z nekaterimi gosti, ki prepotentno sedijo pred vhodi 3. Ne moremo priti s vozovi do parkirnega mesta pred lastna stanovanja

Ker lastnik navedenega lokala noče sodelovati pri reševanju nastalih problemih smo bili prisiljeni, da se pritožimo na Vašo ustanovo, katero prosimo naj zadeve reši v čim krajšem roku.

Hvala za razumevanje in sodelovanje.

Obenem smo podpisani stanovaki proti otvoritvi nove mestne kavarne v Koprski ulici št. 1.

Sledi 25 podpisov

Nismo vsi konji

Tam, kjer je imel nekoč Danilo Godina svoj Grill (Trig 22. julija) je po daljšem gradbenem zatišju spet zaropotalo, zahrumelo in zakadilo. Novi lastnik je očitno moral opraviti veliko gradbenih del, kar je vse lepo in prav. Tiste, ki živimo ali imamo lokale v bližini pa moti predvsem zunanje urejanje lokala, saj nam ni jasno, kdo je dovolil takšno razširitev terase pred lokalom, ki zdaj sega že na cesto in tako še zožuje dostop do trga in sosednjih ulic. Če si ob tem predstavljamo še to, da bodo bodoči gostje lokala parkirali avtomobile tako kot so jih pred prejšnjim lokalom, potem je na dlani, da nas je nekdo dobesedno blokiral. O tem, da nas nihče ni nič vprašal seveda ni treba posebej govoriti.

Dodatno pa nas moti še odnos izvajalcev del v lokalni, saj že nekaj časa prašijo vso okolico, višek pa je bil, ko so brusili marmornate plošče tako, da je oblak prahu dobesedno zakril sosednja stanovanja in trgovine. Seveda se za to niso niti opravičili, tako da smo morali poklicati policijo.

Sprašujemo Zavod za urbanizem občine Izola, kdo je dovolil takšen poseg v prostor, komunalnega inšpektorja pa pozivamo, naj ukrepa v takšnih primerih nespoštovanja odlokov o zavarovanju gradbišč.

(Sledijo podpisi)

Pismo št.1

Oba z možem sva upokojena, invalida in živčno razrvana. Živiva v starem delu mesta, v ozki ulici, ki se nekaterim morda zdi romantična, naju dva pa vse bolj spominja na pravi pekcl. Razlog je seveda hrup in slabi medsosedski odnosi v tej, narodnostno pisani družini.

Naj takoj povem, da televizije skoraj ne moreva gledati in da je podobno tudi takrat, ko skušava zaspiti. Otroci iz soseske so si namreč tudi našo ulico izbrali za igrišče, ob viku in kriku igrajo nogomet, pozno v noč pa je slišati pogovore in smeh nove generacije mladoletnikov. Velikokrat sva jih že opozarjala in prosila, naj upoštevajo, da niso sami, vendar vse zaman. Tudi pritožbe staršem niso nič pomagale, saj odtlej z nekaterimi od njih sploh ne govorimo več. Nasploh imajo sosedje radi glasno glasbo, ki odmeva po vsej ulici.

Vse to komaj še prenašava, na policijo, ki sva jo nekajkrat poklicala, ne moreva računati več, tudi ne veva, kdo bi lahko sploh pomagal. Morda tisti, ki so zadolženi za izvajanje odloka o javnem redu in miru ter tisti, ki bi morali poskrbeti za to, da se otroci lahko igrajo kje drugje, ne ravno na ulici.

Nekaj je treba storiti, sicer nama ni več mogoče živeti v lastnem domu.

Občana (naslov v uredništvu)

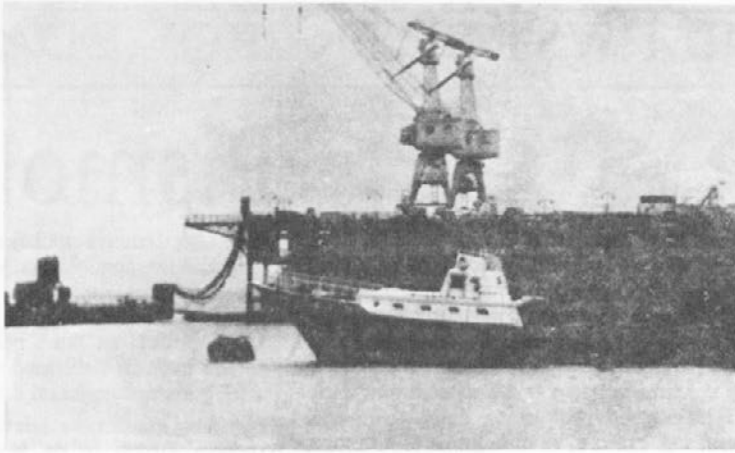
Pismo št.2

Uredništvu Mandrača postavljam vprašanje? Kje se lahko v Izoli igrajo naši otroci? Eno igrišče so pozidali, drugo je povsem razbito, na Puntih jih ogrožajo narkomanske injekcije, na ulicah pa stanovalci. To, da kričijo nanje in jih odganjajo iz svoje soseske še nekako gre, tudi polivanje z vodo je sprejemljivo, ko pa začnejo metati cvetlične lončke je mera polna.

"Peljite otroke na sprehod", nam govorijo. Vse lepo in prav, toda kako, ko pa sva z ženo ostala brez dela, denarja za celodnevno šolo nimava, po ves dan pa iščeva kakšen zaslužek in nimava časa za sprehode.

In če že občina ne more narediti ničesar, če socialno skrbstvo nima denarja in če Zveze prijateljev mladine menda ni več, potem, vsaj sosedje, imejte več razumevanja za otroke, ki so ostali brez svojega prostora pod soncem.

NP (naslov v uredništvu)

Dan, ko so plavajoči dok zasidrali ob pomol ladjedelnice je bil gotovo dan največ jega posega v prostor starega mesta. Ladjedelnica je veduto Izole prevesila na koprsko stran in ribiško staro mesto je dobilo dokončni industrijski videz. Zdaj je ladjedelnica v stečaju, dogovarjanja o preselitvi doka v koprsko Luko pa še trajajo.

Dokler se to ne zgodi pa pogled na ladjedelnico olepšuje trendova ribiška ladja Višnja Gora. Gospod Grubelič je pozabil plačati stroške popravila barke zato so jo ladjedelničarji lepega dne odvezali z glavnega pomola in pripeljali v svoje teritorialne vode. Naj ji bo mirno morje domače.

AvtoBOSSna postaja

DO NOVE AGENCIJE
ŠE DALEČ ?

V junijski Številki smo poročali, da bodo izolani najkasneje do sredine meseca lahko ponovno kupovali avtobusne vozovnice v preurejenih prostorih poslovalnice na avtobusni postaji.

Zal do uresničitve slavnikovih idej zaenkrat ni prišlo. Vprašanje pa je, ali bo v kratkem do ureditve razmer sploh prišlo. Za kaj gre? Slavnikovi vodilni ljudje so hoteli omenjeni poslovni prostor dati v najem. In tu nastanejo težave. Prostor je še vedno občinski, kar pomeni, da prostora brez vednosti lokalnih organov ni moč prenašati na druge uporabnike. Pa tudi ob vednosti to ni uresničljivo. Zato tudi zahteva Slavniku, da končno začne poslovati. Trditve, da se Slavnik-u ta dejavnost v Izoli ne izplača, so iz trte izvite. Slavnik bi z oddajo prostora v najem praktično brez dela iztržil najugodnejšo ceno, ni pa pomembno, kako bi posloval morebitni najemnik. In ker se takšna ideja danes za izolsko občino nesprijemljiva, bo moral Slavnik z delom v Izoli nadaljevati. Upamo v kratkem, saj zavlačevanje ne pomeni nič drugega kot izgubo dobička, ki si ga pač v Slavniku ne bi smeli privoščiti. Odpiranje turistične agencije in prodajalne vozovnic ni sam stvar koprčanov, temveč tudi izolskih potnikov, ki morajo za vsako informacijo vrteti številko v Kopru ali Portorožu, saj so nalepljeni vozni red v Izoli že pred časom strgali (morda zaradi potrpežljivosti, ki je tudi v Izoli počasi zmanjkuje).

VLADO OSTROUŠKA

Maraž, ki ga lahko maraš

"Vlog za nove poslovne prostore v starem delu mesta je sicer vsako leto več, vendar to še ne pomeni, da jih je dovolj", pravi Igor Maraž z Oddelka za urbanizem in gradbene zadeve, človek, ki ima v Izoli vsaj toliko prijateljev kot sovražnikov. In nadaljuje: " Saj sovražnikov ni ravno veliko, vendar na začetku vsakega dogovarjanja so najprej dvomi in včasih nesoglasja. Ljudje si namreč obnovo starega mesta predstavljajo malo preveč po svoje. Dejansko mi prostorov ne oddajamo, mi se z zainteresiranimi le dogovorimo za obnovo posamezne stavbe. Ker denarja za sanacijo ni, si moramo pomagati tako, da ugotovimo interes stanovalcev za odkup ali vlaganje v hišo, jer živijo, potem ugotovimo interes morebitnega najemnika poslovnega prostora v pritličju takšne hiše in na koncu še mi dodamo nekaj malega. To je edini način, da sploh lahko obnovimo kakšno hišo in priznati morate, da smo jih, tudi v zadnjem času, kar nekaj. Če želi stanovalec sam urediti klet v poslovni prostor ima seveda prednost, vendar se nam dogaja, da stanovalci sami sklepajo pogodbe z zainteresiranimi poslovneži. Trenutno imamo okrog 250 vlog za poslovne prostore, uredimo pa jih okoli 30 na leto, kar niti ni tako malo. Računamo, da je v starem mestu prostorov še a 400 do 500 lokalov. Delo nam gre razmeroma počasi tudi zato, ker nas je na oddelku malo, vsega šest ljudi. V Kopru, kjer imajo za 70 odstotkov več površin jih je kar 43.

Na oddelku imamo izdelan plan kakšna dejavnost okvirno sodi na posamezna območja, vendar se ne vmešavamo v izbiro dejavnosti, saj je to pač stvar investitorja. Zato tudi ne razumem in strokovno ne sprejemam sedanje ihte proti gostinskim lokalom. Tisti, ki menijo, da je treba tudi interese usmerjati se motijo. Razen tega pa je naša dejavnost ugotavljanje primernosti posameznih objektov, ne pa odločanje o tem, kakšna bo dejavnost investitorja. Tudi predlagani moratorij za gradnjo gostinskih lokalov nam kveč jemu manjša možnosti obnove mnogih stavb.

Pred časom smo na občini intervenirali, naj sprejmejo omejitve prometa na izolskem Korzu (Kidričevo nabrežje). Predlagal smo omejitve hitrosti na 20 km/h in postavitev t.i. cestnih ovir za zmanjšanje hitrosti. Toda posebna občinska komisija je predlog zavrnila s pripombo, da je takšno reševanje prometa v nasprotju z zakonom. Očtno čakajo, da povozi katerega od natakarjev ali otrok, ki tolikokrat prečkajo cesto.

Trenutno je največji objekt tisti v postojnski ulici, kjer bomo dobili 13 poslovnih prostorov, razmišljamo o bivših prostorih Indija in še kaj. Hkrati pa se ukvarjamo z nekaterimi sprotimi težavami, kot so recimo avtobusna postaja, prostori Pletenine, mlečna restavracija itd. Skratka, dela je dovolj, le ljudi je premalo."

O podkupninah ne govori, o sovražnikih tudi ne. "Mi samo opravljamo svoje delo", odgovarja, zato nas nenehni pritiski počasi že delajo odporne. Vsem nam je do tega, da bi pomagali ljudem, čeprav je res, da moramo ob tem imeti v mislih tudi celotno obnovo starega mesta. To je tudi naše delo in vesel sem, če smo komu pomagali.

Kaj IMAJO NAŠI mladi

Imajo nezaposlene starše, minimalno žepnino, nekaj klopi v parku in na Svetilniku in nekaj disko-klubov, ki postajajo porodnišnice novih, mladih narkomanov. Zadnje čase se govori, da bodo primorski zasvojevalci dobili svojo ustanovo, kjer se jim bo poizkušalo pomagati. Če je to najbolj in edino potrebno, potem bi bilo najboljša, da se takoj začne z zbiranjem sredstev še za dve ali tri take ustanove, da ne bi bilo že čez nekaj let gneča in da bi lahko vsi prišli na vrsto. Čestitam ideji, da se pomaga mladini, ki je odvisna od mamil, toda mislim, da je potrebno poskrbeti tudi za drugo stran, se pravi za zdravo mladino. Mladim je potrebno dati možnost, da se izkažejo na nek drugi, boljši način, ne pa da iščejo "lepoto in ljubezen" s pomočjo igle. Mladost je samo ena in običajno je ta tista, ki botruje celemu življenju. Toda vsak mlad človek z zgrešenim načinom dokazovanja ni sam svoj problem, temveč je problem družine, ulice, mesta, šole, socialnih delavcev, psihologov in policije. Vsi tisti, ki hočejo normalno živeti svoje mlado življenje, morajo dobiti svoj prostor in možnost, da se dokažejo na kultur nih, športnih in humanskih področjih. Zato pozivam vse somišljenke, mlade starše, da se organiziramo, nedogleda na poreklo, izobrazbo ali politično opredeljenost, saj tudi mamila ne poznajo razlik. Če želimo pomagati našim otrokom, da se ubranijo vseh grdih in nevarnih navad, potem je naš prvi korak, da se otresemo navade prelagati odgovornost na druge. V želji, da od mamil zasvojena mladina dobi čimprej svoj prostor, upam, da bo leta edini na Obali in da bo čimprej pra zen, zasvojevalci pa svobodni ljudje. Ali smo resnično dobri starši v naši družbi? Ali večina nas nudi našim otrokom minimum vsega, vključno ljubezen in razumevanje? In ljubezen resnično ni stvar, ki jo je mogoče potrošiti ali z njo štediti, posebno če jo nudimo nekomu, kateremu smo jo dolžni nuditi. Vse tiste, ki mislijo, da lahko pomagajo, pozivam, da svoje ideje in predloge pošljejo na auredništvo izolskega "Mandrača", KS Staro mesto

Zuhra Selimanovič

Izola ni le središče sveta, je tudi na vrhu sveta oziroma nekaj metrov niže. Dokaz je fotografija, ki je nastala na 5890 metrov visokem Kilimandžaru pred nekaj več kot tremi tedni. Člana obalne planinske odprave na to najvišjo afriško goro sta namreč s seboj ponesla tudi sliko Danila Drofenika z naslovom Izola. Sliko so potem predali našemu veleposlaniku, ostal pa je dokaz, ki ga ne bosta izbrisala niti čas niti škodoželjnost drugih svetovnih mest.

ŽIVETI je ZDRAVO

Glede na krizno ekonomsko situacijo in glede na socialno-zdravstvene posledice je podpisani po dolgem in truda-polnem podpiranju glave ugotovil kot je spodaj napisano.

Prebivalcem starega mestnega jedra manjka sonca-svetlobe, vodo-higienskih ustreznih pogojev, primernih bivalnih razmer, primerne prehrane (ogljikovi hidrati, maščobe, beljakovine ter maščobe in minerali z vitamini), primerne kulturne hrane ob primerni zaposlitvi, seveda. Glede na neizpolnjen zadnji pogoj, si bodo ljudje sami težko zagotovili izpolnjevanje ostalih omenjenih potreb. Ta, razmeroma bistra sklepna ugotovitev me je pripeljala do sledečih konstruktivnih in nadstrankarskih predlogov:

Svetloba-sonce: Vir je ekološko neoporečen, trajen, stalen, in (vsaj do sledečega občinskega odloka) brezplačen ter na določenih mestih vsem dosegljiv ne glede na spol, raso, starost, nacionalnost, socialno ali politično pripadnost. Edini pogoj je da interesent predčasno in trajno ne zatise oči zaradi ostalih primanjkljajev (hrane etc...). Torej. Predlagam odobritev denarnih sredstev za postavitev sedišč in ležišč v razmerju 70%:30% na najbolj osončenih delih Izole. Kasneje se z eventualnim slabšanjem splošne situacije to razmerje lahko popravi v 60%:40% ali celo obrne v 40%:60%, bognejad seveda. Politčne organizacije ter Svet modrih naj določijo Razporedilno komisijo, ki bo matere z otroki, starejše občane, težko pomične in od lakote oslabele razporedila na ležišča, ostale pa na sedišča na osončevalnih mestih po vnaprej določenih razporedih. Karitativne organizacije bodo potrebnim prinašale vodo, prometna milica bo urejala promet, turistično društvo pa bo organiziralo ogleda Izole in demonstracijo sodobne in uporabne rešitve enega izmed problemov meščanov. Tako pridobljeni denar se uporabi namensko za adaptacijo kanalizacije ter sanacijo najbolj ogroženih dimnikov.

Z uvedbo opisanega načina rešitve problema pomanjkanja sonca in svetlobe v starem mestnem jedru se bo zmanjšala potreba po sanitaciji-adaptaciji starih hiš, dimniki bodo videti lepsi, po Izoli bo manj zaudarjalo, poveča se osončenost prebivalcev ter poveča količina vitamina D v koži, prebivalci bodo z zagorelo kožo videti bolj privlačni, turistični ugled Izole bo porasel, z njim ugled obale ter posredno s tem cele Slovenije, saj smo vendar morja široka cesta in slovensko okno v svet. (se nadaljuje)

Piše JAD

P.S.: avtorsko iznajditeljske pravice, ki izhajajo iz tega članka so nezaščitene in dostopne Svetu modrih!

PAZITE! na igle!

STIGMA, organizacija uživalcev drog, zdravljenih in tistih, ki so zainteresirani za razreševanje problematike uživanja drog in širjenje AIDS-a OPOZARJA:

- Če s kom deliš pribor (igle, brizgalke, žlice in vatic) lahko dobiš AIDS, hepatitis, endokarditis...
- Če si drogo vbrizgavaš nepravilno (v arterijo, večkrat v isto žilo, z nečisto ali večkrat rabljeno iglo ali brizgalko) lahko dobiš embolijo (krvni strdek), tetanus, abscese (okužene odprte rane)
- Če prekoračiš količino droge je najbolje poklicati zdravnika, overdose je lahko smrten

- Vedno vzami čim manjšo količino droge, vbrizgavaj si jo počasi
- Če uživaš droge se raje odloči za njuhanje, kajenje ali orlno uživanje
- Ne pretakaj vsebine iz brizgalke v brizgalko, ne ogrožaj drugih

Vse potrebne informacije o zdravljenju in kakršnikoli pomoči dobite na začasni kontaktni številki STIGMA (061) 222-054 ali na naslov ODZN-STIGMA, Mestni trg 13, Ljubljana

Izolaki borci so tudi letos slavnostno počastili svoj praznik 4. julij. Seveda so prireditve prenesli na čas po končani agresiji JA, vseeno pa niso pozabili izraziti svojega globokega razočaranja sprčo ravnanja Jugoslovanske vojske, ki bi morala biti naslednik svetlih tradicij narodnoosvobodilnega boja. Tako pa je izneverila njihove ideale in se sama odrekla nazivu Ljudska. Proslave pred Gostinskim šolskim centrom se je udeležilo veliko število članov OO ZZB NOV, ki so z zanimanjem spremljali nastop recitatorja in godbe na pihala.

Zvonko Grahek, pozdravljen!

"... zato s ponosom vabim vse, da še naprej delujejo kot doslej", je poziv izolanom in naprej: "to nam bo zagotovilo mir in lepo sožitje"... Zabloda, Zvonko, velika zabloda!!! To nam bo zagotovilo prav nasprotno; ena norost prihaja z "juga", druga (prav taka) se ji bo sedaj "iz severa" zoper-stavila, ali bolje rečeno: izstrelki bodo parali kožo (ki so vse enake) in se ustavljali tam nekje med srcem in jetri ali nad želodcem, ko bo šlo za smrt, ali v roke - noge, ko bo šlo za hude rane - invalidnost! Verjemi, ukazi in pozivi na tako (junačko) dejanje je čista norost, ki lahko prihaja iz norih glav!

Toda plaz je sprožen; "naši" zdaj že čakajo v travi "one druge", v imenu nekakšne zmage, časti in "visokih" političnih besed! A povem ti, ko kozlaš od bolečin, ko silovito loviš poslednjo sapo, ko se ti dela črno pred očmi in ko se ti začne zavest umikati v temo, takrat ti take abstrakcije nič več ne pomenijo. Do sedaj je že kakšnih trideset mladih ljudi doživelo ta nepovnljiv dogodek, namreč, svojo lastno smrt!

Je torej še čas? Mislim, da je le malo upanja, da se tu pri nas (v Izoli) kaj stori, pa vendar: "Mandrač" pozove vse izolanke, da odidejo pred našo občino in te (skupaj z vlado) simbolično "odstavijo". To naj gre takoj v eter! Nadalje odidejo žene, matere, dekleta pred štab TO in tam poizkušajo narediti isto! (seveda ne bo šlo, a tu gre za gesto, demonstracijo povsem drugačne logike)! Tudi to naj gre v eter, gor do Ljubljane! Morda se kdo končno prebudi! In zakaj ravno izolanke in ne izolani? Preprosto zato, ker so slednji že storili kar jim je pamet velevala.

Se bo komu (tudi) to zdela nora ideja? Ali pa je ZDAJ že VSE vredno poizkusiti? Ko bodo "naši" pričeli ubijati "one" in "oni naše", takrat, takrat res ne bo mogoče nič več storiti!

Dimitrij Kralj

PRIPIS UREDNIŠTVA: Pismo je bilo napisano in poslano Mandraču četrty dan vojne v Sloveniji, zato nekaj "nelogičnosti", ki so jih morda opazili nekateri.

Drugi strel

Poleg drugih črnih gradenj (objekti in naprave zgrajeni brez ustreznih dokumentov in dovoljenj) je Izola dolga leta redila tudi občinsko smetišče in strelišče. Dokler se sosedna nista motila je bilo bolj ali manj vse tiho; strelci so streljali, kamioni pa vozili smeti. Glasovi inšpektorjev kakšnega urbanista, birokratov in okoliških prebivalcev niso bili omembe vredni.

Toda, kakšno leto nazaj, verjetno zaradi manjvrednostnega kompleksa, se je smetišče zažgalo. Nekajkrat. Bilo je vendar večje. Več ljudi je prispevalo njegovi velikosti (1 100 m na leto). Sčasoma je sosedstvo dveh "črnih" postalo utesnjujoče; smeti niso več pokrivalo samo "kulturno krajino, temelj proizvodnje hrane" in širilo negativne emisije nad dovoljenimi, temveč poseglo tudi na steze strelišča. Problemi so se seštevali in postajali vidni.

Po dveletnih pripravah so v letu 1989 izdelali Prostorski ureditveni pogoji za podeželje občine Izola. Te je Skupščina občine sprejela 5. oktobra z odlokom (objavljen v Uradnih objavah št. 35ž89). Pogoji zajemajo tudi problem teh dveh sosedov; Občinsko smetišče se sanira (5 ha), strelišče pa uredi na novi lokaciji. Za novo lokacijo strelišča je narejen posnetek terena, zbrana soglasja in pogoji ustreznih inštrukcij in projektna naloga za izvedbeni načrt. Tu (30. januarja 1990) so se aktivnosti skrbnikov strelišča ustavile.

Skrbniki občinskega smetišča so zadevo pripeljali dlje; Izdelana je dokumentacija za sanacijo s katero se na republiških inštitucijah kandidira za finančna sredstva. Toliko za "luknjo" v Mandraču. Bolj detaljne in suhoparne informacije, datume in količine se dobi v arhivu Občine, Zavoda, Oddelka za LO in Strelske družine.

Lep pozdrav !

S spoštovanjem Vaša Katrea

Cirkus v parku Arrigoni

Ze res, da je čas turizma tudi čas različnih začasnih "žrtvovanj", vendar gredo včasih takšna "žrtvovanja" čez vsako mero. Enega takšnih smo doživeli sredi julija, ko se je igralnica (Sala giochi) naselila nič več in nič manj kot v Parku Arrigoni. Nimam časa niti volje, da bi spraševal kako in kdo je dal dovoljenje za takšno dodatno skrunitev parka, vsekakor pa mi ni nerodno povedati, da se mi zdi ta nova lokacija nadvse neprimerna. Neprimerna predvsem zato, ker ne gre za objekt, ki bi bil po svoji podobi v skladu z okoljem, ker takšno "dejavnost" spremljajo različni vzporedni pojavi in ker je park pač kraj počitka in miru.

Tudi miniigralnice so del turistične ponudbe, to mi je znano, vendar morajo biti del urejenega turističnega okolja. Park Arrigoni to zagotovo ni.

Z.S.

Vedi, Vidi, Vinci

Ali vidite sedaj bolje je vprašanje, ki ga v svoji lični delavci zastavlja Luka in hči Barbara vsem, ki so potrebni novih očal, kontaktnih leč, pa tudi drugih pripomočkov. In priznati je treba, da v Ljubljanski 24, kljub vročini, ni nezadovoljnih. Sodobni pripomočki, ki so kot je dejal Luka iztisnili vse prihranke družini Lušič-Simončič, sicer počasi vračajo vložek, vendar je že samo dejstvo, da lahko pomagaš veliko več kot kupi zlata. S to ugotovitvijo soglašata tudi hčerka Barbara, sicer optik, ki si je potrebna strokovna znanja najprej pridobila v šoli, specializacijo pa je opravila tudi v Mariboru ABI.

Pomagati ljudem pa je pri Lušičevih družinska tradicija. Luka je v Izoli skupaj z mamo Darinko Simončič razvil skupno obrtno delavnico FOTO RIO, ki sta jo postavila najprej v Koprski ulici. "Bil sem zadovoljen, vendar pa mi ni uspelo uresničiti del mladostnih sanj, ki sem jih prinesel iz Maribora v Izolo, to je, da bi lahko razvil dejavnost tudi v smeri optike. Vedno je bilo premalo denarja." No, pred leti se je Luki pa tudi hčerki Barbari z otvoritvijo sodobnega lokala uresničila dolgoletna želja. In reči moramo, da sta z dejavnostjo optike kar hitro opozorila nase. Kakovost izdelave, velika izbira in predvsem drugačen pristop do kupcev, je privabil v Izolo tudi stranke iz bližnje in daljnje okolice.

In kot sta mi ob odhodu rekla oče in hči, danes lahko uresničita še tako težko uganko. Prijetni pogoji dela, sodobna tehnologija in iskanje novega pa je v Lušičevi družini tista prednost, ki zagotovo vodi k napredku in vsesplošnem zadovoljstvu.

VLADO OSTROUŠKA

Tschewaptschichi N.1

Tako vsaj pravijo tisti, ki se na to specialiteto spoznajo. Zato ni nič čudnega, če so pri ANI (Buffet Doro) vsak večer mize pod kostanji zasedene in če je FRANKO ob roštilju deležen pohval tistih, ki so že dobili svojo porcijo.

Za tiste, ki morda ne verjamejo zgoraj zapisanemu sta Ana in Franko pripravila 30 brezplačnih porcij vrhunskih čevapčičev. Če ste ob tem zapisu odkrili njun pečat si boste lahko privoščili takšno BREZPLAČNO porcijo. Čao!

TAPETNIŠTVO

Brenčič Drago
Tomažičeva 18 IZOLA

Odprto vsak dan od 7-15 ure
ob sobotah od 8-12 ure.

**IZ STAREGA
NAREDIMO NOVO**

STE LAIK NA MOTORJU ?

Vošinek Igor

Dobrava 6 - Belvedere
vsak torek in petek

BREZPLAČNO

POPRAVLJA ZAVORE IN
LUČI VAŠIH ŽELEZNIH
TOMOSAKIJEV

Majstori

LA DITTATURA DEL PROLETARIATO

Giorni addietro un amico telefona a un nostro collega per accertarsi della sua presenza o meno alla vernice di una mostra di fotografie che doveva tenersi alla Galleria "Insula". La risposta era negativa. Non poteva essere presente perché in quel pomeriggio lui doveva lottare contro la "dittatura del proletariato".

La cosa desto', naturalmente, non poco stupore, e così l'amico decise di andare a fargli visita per accertarsi di persona di questa sua strana lotta. Lo trovo' in una tuta variopinta, neanche lontanamente dettata dalla moda, e con la testa infilata in un berretto di carta di giornale. Stava imbiancando alcuni vani del suo alloggio. Seguirono le spiegazioni riguardanti la sua lotta contro la "dittatura del proletariato".

"Giorni fa -disse- chiesi a un *majstor* quanto veniva a costare il lavoro d'imbiancatura. Quello mi rispose, che senza la fattura prendeva 200 din al metro quadrato. Fatti i miei debiti calcoli, capii che il *majstor* voleva per l'imbiancatura di un metro quadrato di superficie quanto io guadagnavo per un metro quadrato di notizie. Fu allora che colsi l'essenza della *dittatura del proletariato*. Se poi ci arrivano in casa i "majstori" inviati dall'azienda municipalizzata, la "dittatura del proletariato" si esprime in tutta la sua "crudezza".

Gianfranco Siljan

BN

BOUTIQUE NINA

Nina

IZOLA,
Ljubljanska 40 - ☎ (066) 61-225

Obala in Slovenija bosta v kratkem bogatejša za kakšnih deset rock, metal, pop ali blues skupin. Od oktobra lani se je namreč na tečaju igranja kitare, ki ga v organizaciji ZKO Izola vodi Stane Bakan, zvrstilo okrog 30 kitare željnih fantov in deklet. Šolanje je razdeljeno v začetni tečaj, prvo in drugo stopnjo, po končani 2. stopnji pa so vsi odšli na snemanje v studio, kjer so lahko preverili, kaj zares znajo. Najboljšemu iz generacije, Mariu Sargaču iz Dola pri Hrastniku, učencu SPŠ Portorož je Sever Davorin podaril električno kitaro lastne izdelave. Za nov tečaj, ki bo potekal v izolskem kulturnem domu od septembra dalje že sprejemajo prijave na ZKO in v trgovini Sever pod tribuno nogometnega stadiona.

Čakule

Celestina je svojim glasnim sosedom s tržnice zagrozila, da bo dala izmeriti hrup, ki ga povzročajo z vabljenjem nakupovalcev. Seveda bo sama takrat za trenutek tiho.

Župan Zvonko Grahek je zagrozil, da bo seje skupščine skliceval na ribiški barki, tako da bo imel zagotovljeno sklepčnost. Vendar se je najprej odločil za blažjo varianto - Gostinsko šolo - v upanju, da bo poslance zadržala bližina lokala.

Mandrač imenovan tudi Trg JLA so poslanci zaradi vojne v Sloveniji preimenovali. Tako se bo Mandraču po novem reklo Veliki trg ali Mandracchio sara' Piazza Grande.

V četrtek je med sejo občinske skupščine vojaški MIG preletaval Izolo. Poslanci pa so bili mirni, saj so jih čuvali pripadniki Narodne zaščite oboroženi z M-48.

Izolani te dni spet spoznavamo svoje bližnje in daljne sorodnike, ki prihajajo na morje za dan ali kaj več. Dovolj je teden dni vojne pa se sorodstvene vezi neverjetno okrepijo.

Občinski vladi in oddelku za SLO predlagamo, da vse gostilne in buffete utrdi kot bunkerje. Med letalskimi alarmi je bilo namreč tam zbranih največ prestrašenih, živčnih in sploh razburjenih Izolanov.

Danilo Drofenik se že boji, da ga bomo tokrat pozabili. Njegov strah je povsem neupravičen. Kdor je imel opravka z njim ga namreč ne more pozabiti.

Adijo osem let s t r a h u

Zdi se mi, da sem jo včeraj pospremila v prvi razred osnovne šole Vojke Šmuc. Bila sem ponosna nanjo, tudi nase in predvsem srečna. Še vedno se spominjam tov. Pivčeve, boljše drage mame si nihče ni mogel zeti. Nadomestila jo je tov. Klevova in se s svojo pošteno strogostjo za vedno zarisala v srce. Kakšno naključje, tudi tov. Bizjakova v tretjem razredu in tov. Frančeškinova v četrtem sta s svojo učiteljsko predanostjo, z ljubeznijo do učenja in še bolj do otrok, zapustili hčeri in meni neizbrisen pečat. Hvaležna sem ji za vse!

Iz razredne smo družino romali na predmetno stopnjo. Srečanje z učitelji moškega spola je bilo izredno koristno in vplivno, predvsem za fante, v siceršnjem šolskem matriarhatu. Najprej, veliko bolj pogosto in z več jimi posledicami se je začelo obdobje konfliktov, klofut in brc, kraj obleke in celo drag ocenejših stvari, nenehno šikaniranje. Vse to je stopnjevalo pričakovanje konca: takega vsakodnevnega doživljanja šole med odmori, pred in po pouku; prav tako pisanega doživljanja vzgoje in izobraževanja med šolskimi urami.

In konec! Pred osmimi leti sem bila vesela začetka, vendar pa priznavam, da sem bila konca pred mesecem še bolj vesela! Ko se v vročih nočeh brez spanja spominjam in razmišljam, si priznavam, da je v tej naši osnovni šoli Vojke Šmuc vendarle veliko dobrega, da je prenekatera obveznost opravljena ne le strokovno, temveč tudi z veseljem in predanostjo! Žal pa blišč, ob sicer skromnejši bedi, prehitro zbledi. Prepričana sem tudi, da je v tej naši šoli veliko odličnih učiteljev, ki bi jih bili povsod veseli. Tov. Jerman zagotovo sodi mednje! Tega nikakor ne smem pozabiti napisati, to sem hčeri in njenim zadnjim sošolcem obljubila...

mama bivše učenke

Batine padajo

Batine so eno pomembnejših življenjskih spričeval. Dobimo jih še kot dojenčki, potem nas spremljajo vso pot odraščanja do polnoletnosti in še naprej. Mladostne batine so seveda nekaj posebnega, so najbolj nabite z energijo pa tudi najmanj strokovne. Zato so njihove posledice navadno hude: zlomljeni nosovi, razbite glave, izbiti zobje.

Batine so tudi eden od produktov civilizacije. Na razvitem zahodu jih prej najdeš kot v nekdanjih centraliziranih sistemih. Zato ni nič čudnega, da s spreminjanjem družbene ureditve prihajajo tudi k nam. Da so doma tudi na izolski osnovni šoli ni nobena posebna novost, saj so tudi na ulicah pa na svetilniku, v San Simonu in še kje. Posebnost izolskih šolskih batin je le ta, da so jih zakrivila novinarji. Kako si drugače tolmačiti dejstvo, da je svet šole dal na dnevni red vprašanje pisanja Mandrača o dogajanjih v šoli in, da se je v Primorskih novicah oglasil z dolgim odgovorom, ki nič ne pove. O tem, kako so se organizirali za preprečevanje nasilja (fizičnega in duševnega) v šoli pa ni še nič novega.

Izola v 1. ligi

NAJVEČJI USPEH IZOLSKEGA NOGOMETA DOSLEJ. VISOKA UVRSTITEV V MEDREPUBLIŠKEM TEKMOVANJU NI NAKLUČJE.

Potem, ko so se postavili pred objektiv našega sodelavca Luke Lušiča in ko je naredilo tisti značilni škljoc, mi je uspelo, da tudi v imenu bralcev MANDRAČ-a izrečem vodstvu kluba in še posebej trenerju Ivanu Marjonu ter vsem igralcem iskrene čestitke za doseženo sedmo mesto v medrepubliški nogometni, v kateri so sodelovali poleg Novinca v ligi-Izole zastopali še Koper in Maribor.

Izoli je po prvem delu tekmovanja slabo kazalo (jesenski del, Op.p.) saj je moštvo uspelo iz 17 tekem združiti le 13 pik in se uvrstiti na nič kaj optimistično 16-to mesto. Na razpisu za novega trenerja se je prijavil Ivan Marjon, zvezni športni strokovnjak, ki je želel sebi in drugim dokazati, da se iz Izole da še veliko narediti. In prav proste roke pri odločitvah, po drugi strani pa jasne zahteve do igralcev, so bile osnova za nove točke, borbenost in lepoto na igrišču. S takšno taktiko so Izolani v nadaljevanju prvenstva iztržili 18 točk, od tega kar 15 doma in zaslužno osvojili najvišjo slovensko uvrstitev v tej ligi doslej.

Igralci so trenutno na podaljšanem "dopustu", saj bi morali s pripravami nadaljevati že 15. julija, vendar je začetek priprav zaradi reorganizacije prestavljen na 22. julij. Kot je znano se je NK Izola strinjal s tekmovanjem v 1. slovenski ligi, kar pogojno pomeni, da so dejansko postali eden favoritov v državnem prvenstvu Slovenije. O tem, kdaj se bo to prvenstvo nadaljevalo in kdo vse bo v njem nastopal (vprašljivo je sodelovanje Olimpije) bo kaj več znanega, ko se bo sestala konferenca NZS.

Novosti v klubu ni veliko, če izvzamemo odhod trenerja Marjona, ki je menda dobil dobro ponudbo iz Italije (nekateri pravijo, da iz tega ne bo nič, vendar, da trmasti Marjon ne bo preklical svoje odločitve). Zamenjal ga bo dosedanji pomočnik Rado Pišot, ki si je doslej nabral veliko izkušenj, hkrati pa ima tudi ustrezne kvalifikacije. Kadrovskih okrepitev med igralci ne bo, razen mladincev: Bojaniča, Bogdanoviča, Mamiloviča in Radešiča, ki bodo vadili s prvo enajsterico.

Za bralce MANDRAČ-a pa še junijski posnetek: Z leve proti desni stojijo: pomožni trener Pišot, Čelko, Kraja, Okčič, Kapun, Tosič, Čendak, Urovič, prvi trener Marjon, ter trener golmanov Pišler. Sedijo: fizioterapevt Bošnjak, Gregorič, Mršnik, Bičakčič, Mujanovič, Ružnič, Omanovič, Perkat, Cerkovnik, Mekič.

VLADO OSTRUŠKA

Penali

Perkat, nezgrešljivi artilerijec izolske nogometne ekipe je "padel v oči" tudi prvoligašu z Reke. Gospoda s Kantride so prišli v Izolo, ponudili nekaj klubu in nekaj igralcu, potem pa so ga povabili še na pogovore na Reko. Tam so sicer omenjali nekakšno odškodnino klubu, Perkat pa naj ne bi dobil nič, saj je igranje v prvi ligi pač čast za vsakega igralca. Izolski bek se je tako odločil, da bo za čast raje igral doma, pa še v 1. ligi za povrhu.

Herbst Matej, jadralc izolske Burje v razredu Optimist je odpotoval kot član jugoslovanske reprezentance na svetovno prvenstvo v grški Porto Caras. V grčiji je na žalost bonaca, tako da mu zaenkrat ni šlo najbolje, če pa bo zapihalo bodo že videli hudiča.

Povsem nerazumljivo je, da v Izoli ni niti vaterpolo niti plavalnega kluba. Zdaj, ko se realizira projekt Marina bi se morda lahko le zmigali tisti, ki jih ta šport zanima. Za rezervo bi še vedno lahko imeli morje.

Tudi v rokometnem klubu ne vedo kako in kaj. Bivši sponzor je v stečaju, ne ve se, v kakšni ligi bodo sploh nastopali, denarja seveda ni, dvorana stane itd. itd. Izolskemu športu se lepo piše.

Tudi glede svetovnega prvenstva jadrnic razreda Evropa, ki naj bi bilo v Izoli čez slabo leto je še veliko neznank. Vojna je naredila svoje, organizacijski odbor pa še išče ustrezne sponzorje. Zadolžen za informiranje o teh stvareh, Matija Gorjan, je obljubil informacije za naslednjo številko Mandrača.

Vesno Dekleva, edino obalno olimpijsko kandidatko in edino kandidatko med jadranci pa bo do olimpijskih iger sponzorirala Primorska hranilnica in posojilnica FIBA iz Kopra.

PRIMORSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

FIBA

d.o.o. Koper

od 15. julija

NOVE OBRETNOSTNE MERE

HRANILNE VLOGE

AVISTA - NA VPOGLED	41 %
VEZAVA ZA 1 MESEC	47 %
VEZAVA ZA 2 MESECA	51 %
VEZAVA ZA 3 MESECE	55 %
VEZAVA ZA 6 MESECEV	62 %
VEZAVA ZA 12 MESECEV	67 %

TEKOČI RAČUNI

AVISTA - NA VPOGLED	41 %
DOVOLJEN LIMIT NA TEKOČEM RAČUNU	
do 10.000,00 DIN	75 %
nad 10.000,00 DIN do 25.000,00 DIN	78 %
nad 25.000,00 DIN do 40.000,00 DIN	81 %
NEDOVOLJEN LIMIT NA TEKOČEM RAČUNU	110 %

ŽIRO RAČUNI

POZITIVNA STANJA	35 %
OKVIRNI KREDITI NA ŽIRO RAČUNU	85 %

KREDITIRANJE OBRTNE DEJAVNOSTI

KRATKOROČNI KREDITI	najmanj 85 %
---------------------	--------------

GARANT HRANILNIH VLOG NOVA BANKA d.d. Ljubljana

*cvetličarna
FLORA*

Karmen Simonišek
Izola, Pekarniška 2
tel. 62-730, 21-421

GARFIELD

nova trgovina v Muščevi ul.3

**TOBAK - ČASOPISI -
ŠOLSKE POTREBŠČINE
SPOMINKI**

*odprto že od 5.30 do 20 ure
ob nedeljah in praznikih
od 7 - 12 ure*

PIZZERIA PALMA

ceneje kot doma

*pizze * špageti * tortelini
* njoki * palačinke *
sadne in sladoledne kupe
posebna ponudba
v četrtek in petek NJOKI*

GROSIST

BAJT MILOVAN
IZOLA, Dantejeva 2
tel. 62-721

**PRODAJA ALKOHOLNIH IN
BREZALKOHOLNIH PIJAČ
NA DEBELO IN DROBNO**

**OSVEŽIMO
VEČ KOT
SPOMIN**

OBIŠČITE NOVO TRGOVINO

*prodaja tekstilnih izdelkov
in izdelkov domače obrti
Ob stolpu 5 Izola*

**ZA VSE KI LJUBIJO
LEPE ŠTVARI**

Fotooptika RIO

Ljubljanska 24
Izola
tel. 61 - 403

EXPRESS OPTIKA

*Računalniška določitev dioptrije, pregled
in računalniška izdelava točnih očal,
kvalitetni moderni okvirji, dioptrije vseh
vrst s posebnimi zaščitnimi postopki.
Specialno stanjšana stekla za visoke
miopije in vse vrste kontaktnih leč.*

EXPRESS FOTO

Fotousluge od A do Ž - SVETOVANJE

**Vsak dan od 9-12 in od 16-19 ure.
Poleti od 17-20 ure**

KONSOL d.o.o. IZOLA

**AMERIŠKE FOLIJE ZA
ZAŠČITO STEKLENIH
POVRŠIN**

*Velik prihranek energije Toplotna
zaščita do 80% Ultraviolična zaščita
Zaščita pred pogledi in bleščanjem
Zaščita pred drobci ob razbitju
stekla Zaščitne avtomobilske folije
Design in različni barvni odtenki*

*Montaža vračunana v ceno
5 letna garancija na
material in delo*

Cvetličarna

ORHIDEJA

**POROČNI IN DARILNI ŠOPKI - IKEBANE - VENCI - POGREBNI ŠOPKI -
LONČNICE - REZANO CVETJE**

ODPRTO NON STOP. OB NEDELJAH OD 8 do 11 URE

Po naročilu prinesemo cvetje tudi na dom

Kristanov Irg 4, tel. 61-606

S & D

KNJIGOVODSKI SERVIS
IZOLA, Plenčičeva 3
Tel. (066) 63-222

**BODITE PODJETNI Z IDEJAMI
ŠTEVILKE PREPUŠTITE NAM**

GOSTILNA - TRATTORIA

JASNA

Jagodje - Dobrava

KRAJ LEPIH SPOMINOV

Tel. 62-439

**ŠKUPAJ
S MO SE
PRIPRAVILI
NA VAŠ OBIŠK
POD TRIBUNAMI STADIONA V IZOLI**

CIT 91 TRGOVINA, d.o.o. Izola
BARVE, TANKI, LEPILO,
IZOLACIJSKI MATERIALI, FASADNI OMETI,
PRIBOR IN AVTOKOSMETIKA

**KRAJ
PRAVEGA
NAKUPA**

ODPRTO : 8.30 - 12.00 in 15.00 - 19.30 ure
ŠOBOTA 8.30 - 12.30 ure
TEL: 62-311

MARK COLLECTION

PO UGOODNIH CENAH VAM NUDIMO USNJIENO
GALANTERIJO, SPODNJE PERILO,
TEKSTILNE IN OKRASNE PREDMETE.

ODPRTO : 9 - 13 in 16 - 19.30 URE
V SOBOTO POPOLDNE ZAPRTO

**OBUTEV
DIANA**

**NUDIMO BOGAT
PROGRAM
MOŠKIH,
ŽENSKIH IN
OTROŠKIH
ČEVLJEV IZ
UVOZA PO
ZELO UGOODNIH
CENAH**

Mesna Industrija
POMURKA
Murska Sobota p. o.
POSLOVNA ENOTA IZOLA

V našem SKLADIŠČU in TRGOVINI pod tribuno
nogometnega stadiona v Izoli nudimo po
UGODNIH CENAH vse vrste SVEŽEGA MESA
ter MESNIH in MLEČNIH IZDELKOV.

TEL : 61-535

PRI NAS BOSTE NAZDRAVILI DOBREMU NAKUPU

*Rolling
Bar*

IN NOVIM ZMAGAM NAŠIH NOGOMETAŠEV

ZAVAROVANJE "CROATIA" d. d.
KOPER,

SKLENILI STE ZAVAROVANJE S CROATIO D.D., KI IMA
VEČ KOT 100 LET IZKUŠENJ NA PODROČJU ZAVAROVANJ
IN VE, KAJ POTREBUJETE. ZATO VAM JAMČIMO
PRAVOČASNO IZPLAČILO OBVEZNOSTI, VARNOST
NALOŽENIH SREDSTEV IN SOLIDNE STORITVE,
ZA VAŠO VARNOST IN BLAGOSTANJE - CROATIA D.D.

Več kot le Disco bar

BLACOUT CLUB

*Ob izvrstni glasbi srežemo odlična
buleljena in peneta vina ter druge pijače*

ODPRTO VSAK VEČER OD 20.00 do 3.00 ure

"SEVER" muzikalije

**SERVIŠIRAMO
glasbila in glasbeno opremo
ROČNO IZDELUJEMO
kitare in base po naročilu
KOMISIJSKA PRODAJA
rabljenih glasbil in opreme
GLASBENA LITERATURA**

VSE NA ENEM MESTU

gospodinski aparati
rezervni deli
servis

ZA VSE TIPE STROJEV

**ELEKTRO TRGOVINA IN SERVIS
SLUGA**

TEL: 63-426 ali 73-130
FAX: 63-426

košček stekla na najlepši plaži

Gotovo imate najlepšo plažo, svojo plažo, kot se za pravega Primorca spodobi. Sonce na njej ravno prav greje, obala in morje sta taka, kot bi ju sami narisali, vsega je ravno dovolj.

Toda nepomemben košček stekla, ki se je zmuznil pazljivemu očesu, Vas lahko prepozno nauči vse o možnostih življenjskega zavarovanja. Smole nihče ne pričakuje, najbolje jo je prehiteti. Zato Vam ponujamo življenjsko zavarovanje v izbrani valuti.

Natančneje povejmo, da so kritne vsote in premijske obveznosti plačljive v dinarjih, izračunane po veljavnem tečaju za izbrano valuto na vnaprej določen dan (8 dni pred zapadlostjo). Premijske obveznosti plačujete mesečno, lahko pa tudi četrletno, polletno ali letno in ste za to deležni 2%, 4% in 6% popusta. Obveznosti plačujete na način, ki se vam zdi najugodnejši: s trajnim nalogom pri Vaši banki, v delovni organizaciji, s položnico, pri našem predstavniku - zastopniku ali kar na kateremkoli poslovnem mestu Zavarovalnice Adriatic.

Po dogovorjenih letih trajanja se zavarovalna pogodba izteče. To se zgodi ob dožitju, obveznost zavarovalnice pa lahko nastopi pred iztekom dobe, denimo ob primeru smrti med trajanjem zavarovanja.

Upravičenec se lahko odloči za izplačilo celotne glavnice ali pa si s to vsoto zagotovi rentno zavarovanje. Ta novost ponovno omogoča sklenitev zavarovanja za posebne namene, ki ustrezajo posebnim željam zavarovanca:

- zagotovitev sredstev za šolanje otrok,
- zagotovitev dodatnih sredstev za leta, ko so pridobitvene sposobnosti zmanjšane,
- za otroka, ki se bo rodil leto dni po veljavnosti zavarovanja, bo zavarovanec prejel 10% vsote, za katero je sklenil zavarovanje.

Pri Adriaticu je najbolj razširjena vzajemna oblika zavarovanja, pri kateri se z minimalnim doplačilom hkrati zavarujeta dve osebi. O tem pa prihodnjič.

Adriatic

zavarovalna družba d.d.
assicurazioni s.p.a.

pooblaščenca agencija

agent d.o.o.

Cankarjev drevored 4, Izola
tel. 63-611

nagradna receptna

Na fotografiji je edino pravo zaklonišče v starem delu Izole (KS II.). Zgradil ga je cvikatorski lastnik pred nekaj vojnami, zdaj pa dobro sluzi tudi novemu lastniku. Povejte, kje je to zaklonišče oziroma, kdo je njegov novi lastnik. Odgovore oddajte v katerikoli trgovini v Ljubljanski ali Koprski ulici do 1. avgusta. Nagrada: Zašitna maska za naslednjo vojno.

ODGOVOR NA PREJŠNJO UGANKO: Če bi podelili nagrado, bi morali napisati tudi ime nesrečne osebe, ki bi jo bralci radi okopali v nadnaravnem bazenu pri športni dvorani. Iz vljudnosti zato ne bo niti odgovora niti nagrade.

OBVESTILO OPRAVIČILO

Občane Izole obveščamo, da lahko nabavijo plinske zaščitne maske v trgovini Varnost - Gasilska oprema v Izoli, Kažipotna 9 vsak delovnik med 07 - 15 uro. Maske so treh velikosti, cena maske je 500,00 dinarjev.

Zaradi nekaterih pripomb in pomanjkanja prostora v tej številko Mandrača ne objavljamo nadaljevanja pripovedi Gina Gobba o zgodovini Mehanotehnike. Na njegovo prošnjo bomo pripoved dopolnili z nekaterimi natančnejšimi podatki in dokumenti.

MANDRAČ je časopis za vse KS občine Izola in okolico.
Izdajatelj: KS Staro mesto, tel. 61-483
UREDNIŠTVO: Zorka Sosič, Neva Zajc, Mirjam Muženič, Danilo Markočič, Vlado Ostrouška, Andrej Šumenjak, Vlado Vidrih, Anton Jurisevič in Drago Mislej
OBLIKOVANJE: Davorin Marc in ATARI
LASERSKI IZPIS: GRAFFIT
TISK: Tiskarna Piran

IL MANDRACCHIO